

KVTES 2025–2028

Muuttuneet KVTESin luvut: I, II, III, IV, V, VII, VIII ja XI ja liite 5, liite 12, liite 13 ja liite 16

I luku Yleinen osa

- - -

4 § Paikallinen sopiminen

1 mom.

Tätä sopimusta ei sovelleta siltä osin, kuin sen määräyksistä on poikettu kunta- ja hyvinvointialan pääsopimuksen 12 §:ssä tarkoitettulla paikallisella sopimuksella. Paikallisella sopimuksella ei kuitenkaan saa sopia tämän sopimuksen mukaan vähintään maksettavaa pienemmästä peruspalkasta eikä poiketa tämän sopimuksen säännöllisen työajan keskimääräistä pituutta, vuosiloman pituutta eikä sairauspoissaolo-, raskausvapaa- ja vanhempainvapaaetuuksia koskevista määräyksistä. Jos kunnan/kuntayhtymän ylläpidettäväksi siirretään toisen kunnan/kuntayhtymän, valtion tai yksityisen yhteisön ylläpitämä laitos tai toimintayksikkö, siirtyvän henkilöstön vuosiloman pituudesta voidaan sopia tämän sopimuksen vuosilomamääräyksistä poikkeavasti.

Soveltamisohje

Pääsopimuksen 12 §:n 1 momentin mukaan siinä olevia määräyksiä toisin sopimisesta ei noudateta, mikäli valtakunnallisessa virka- tai työehtosopimuksessa on sovittu omilla erityismääräyksillä paikallisesta sopimisesta. Tällöin sovelletaan näitä valtakunnallisen virka- ja työehtosopimuksen erityismääräyksiä. Tällaisia erityismääräyksiä on mm. tämän sopimuksen työaikaluvun 3 §:ssä (työaikajärjestelyt). Näissäkin tapauksissa sovelletaan pääsopimuksen 12 §:n 2–4 momentin määräyksiä, jollei esimerkiksi työaikaluvun 3 §:ssä ole erikseen toisin määrätty.

Edellä esitetystä poiketen voidaan kuitenkin paikallisella virka- ja työehtosopimuksella sopia työajaksi työaikana ruokailu ja työaikaluvun mukainen koulutukseen osallistuminen. Paikallisella virka- ja

työehtosopimuksella voidaan sopia toisin myös työntekijän/viranhaltijan eduksi työaikaluvun 4 § 2 momentin 5. kohdasta (lääkärin läheteellä määräämät tutkimukset).

~~Ks. virka- ja työehtosopimus kunnallisen pääsopimuksen jatkamisesta ja eräitä muita määräyksiä (27.5.2020).~~

Ks. kunta- ja hyvinvointialan pääsopimus ja virka- ja työehtosopimus eräistä pääsopimukseen liitännäisistä asioista (8.6.2022).

2 mom.

Paikallisesti voidaan tehdä sopimus työn vaativuuden arviointiin perustuvasta palkkausjärjestelmästä, joka poikkeaa edellä 1 momentin määräyksistä edellyttäen, että Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT ja asianomaiset pääsopijajärjestöt antavat valtuutuksen sopimuksen tekemiseen.

Alla olevaa 4 §:ää sovelletaan aikaisintaan 1.2.2025 lukien ja viimeistään 1.10.2025 lukien, riippuen milloin kunnassa/kuntayhtymässä otetaan tasopalkkajärjestelmä käyttöön. Katso KT:n yleiskirjeet 3/2025 ja 5/2025.

Tätä ennen sovelletaan yllä olevaa 4 §:ää.

4 § Paikallinen sopiminen

1 mom.

Tätä sopimusta ei sovelleta siltä osin, kuin sen määräyksistä on poikettu kunta- ja hyvinvointialan pääsopimuksen 12 §:ssä tarkoitetulla paikallisella sopimuksella. Paikallisella sopimuksella ei kuitenkaan saa sopia tämän sopimuksen mukaan vähintään maksettavaa **pienemmästä peruspalkasta** **valtakunnallista tasopalkkaa** **pienemmästä tasopalkasta** eikä poiketa tämän sopimuksen säännöllisen työajan keskimääräistä pituutta, vuosiloman pituutta eikä sairauspoissaolo-, raskausvapaa- ja vanhempainvapaaetuuksia koskevista määräyksistä. Jos kunnan/kuntayhtymän ylläpidettäväksi siirretään toisen kunnan/kuntayhtymän, valtion tai yksityisen yhteisön ylläpitämä laitos tai toimintayksikkö, siirtyvän henkilöstön vuosiloman pituudesta voidaan sopia tämän sopimuksen vuosilomamääräyksistä poikkeavasti.

Pöytäkirjamerkintä 1.2.2025-

Tasopalkkajärjestelmä on velvoittava. Paikallisesti voidaan kuitenkin sopia palkkaryhmiin C-tason yläpuolisia tasoja (esim. D, E), jos sopimiselle on osaamisen ja vastuun määrittelyyn liittyvä perusteltu syy.

Soveltamisohje

Pääsopimuksen 12 §:n 1 momentin mukaan siinä olevia määräyksiä toisin sopimisesta ei noudateta, mikäli valtakunnallisessa virka- tai työehtosopimuksessa on sovittu omilla erityismääräyksillä paikallisesta sopimisesta. Tällöin sovelletaan näitä valtakunnallisen virka- ja työehtosopimuksen erityismääräyksiä. Tällaisia erityismääräyksiä on mm. tämän sopimuksen työaikaluvun 3 §:ssä (työaikajärjestelyt). Näissäkin tapauksissa sovelletaan pääsopimuksen 12 §:n 2–4 momentin määräyksiä, jollei esimerkiksi työaikaluvun 3 §:ssä ole erikseen toisin määrätty.

Edellä esitetystä poiketen voidaan kuitenkin paikallisella virka- ja työehtosopimuksella sopia työajaksi työaikana ruokailu ja työaikaluvun mukainen koulutukseen osallistuminen. Paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan sopia toisin myös työntekijän/viranhaltijan eduksi työaikaluvun 4 § 2 momentin 5. kohdasta (lääkärin läheteellä määräämät tutkimukset).

~~Ks. virka- ja työehtosopimus kunnallisen pääsopimuksen jatkamisesta ja eräitä muita määräyksiä (27.5.2020).~~

Ks. kunta- ja hyvinvointialan pääsopimus ja virka- ja työehtosopimus eräistä pääsopimukseen liitännäisistä asioista (8.6.2022).

2 mom.

Poistettu.

- - -

II luku Palkkaus

KVTES 2025–2028 palkkauslukua, palkkaliitteitä 1–7 ja suositusliitteitä 9–10 sovelletaan viimeistään 1.10.2025 lukien, riippuen milloin kunnassa/kuntayhtymässä otetaan tasopalkkajärjestelmä käyttöön. Katso KT:n yleiskirjeet 3/2025 ja 5/2025.

Tätä ennen sovelletaan KVTES 2022-2025 palkkauslukua, liitteitä 1–2 ja 5–8 sekä suositusliitettä 9, jotka tulivat voimaan 1.5.2022.

- - -

3 § Vähimmäispalkka

Harjoittelijan tai tähän rinnastettavassa asemassa olevan palkka

1 mom.

Täysin työkykyisen 17 vuotta täyttäneen täyttä työaikaa tekevän säännöllisen työajan vähimmäispalkka kuukaudessa luontoisetuineen on 1.6.2024 lukien 1 785,63 euroa, **1.10.2025 lukien 1 838,63 euroa ja 1.8.2026 lukien 1 880,37 euroa.**

Määräystä sovelletaan harjoitteliijaan tai tähän rinnastettavassa asemassa olevaan vasta palvelussuhteen kestänyt asianomaiseen kuntaan/kuntayhtymään kolme kuukautta.

- - -

III luku Työaika

- - -

4 § Työaika

- - -

2 mom. Eräitä erityistilanteita

1 Lepoajat

Päivittäisiä lepoaikoja ei lueta työaikaan, jos viranhaltija/työntekijä saa näinä aikoina esteettömästi poistua työpaikalta.

2 Matka-aika

Matkustamiseen käytettyä aikaa ei lueta työaikaan, ellei sitä samalla ole pidettävä työsuorituksena. Kuitenkin kulkeminen tai kuljetus toimivaltaisen viranomaisen tai esimiehen henkilön määräämästä lähtöpaikasta virka- tai työtehtävän suorituspaikkaan ja sieltä lähtöpaikkaan palaaminen luetaan työaikaan.

Työnantajan velvollisuuteen ehkäistä työajan ulkopuolella tapahtuvaan matkustamiseen liittyvää liiallista rasitusta sovelletaan mitä työturvallisuuslain (738/2002) 10, 13 ja 25 §:ssä säädetään (viittausmääräys).

Soveltamisohje

Virkamatkaan käytetystä ajasta luetaan työajaksi vain virkatehtävien/työtehtävien suorittamiseen kulunut aika. Mikäli viranhaltija/työntekijä on käyttänyt työaikaansa matkustamiseen, ei hänen työaikaansa tämän vuoksi pidennetä.

Työmatkoja asunnosta työpaikalle ja takaisin ei lueta työajaksi.

Virantoimitusmatkoilla matkustaminen työpisteestä toiseen työpäivän kuluessa luetaan työajaksi edellyttäen, että matkustetaan kustannuksiltaan edullisimmalla tavalla suorinta ja nopeinta reittiä. Virka- ja virantoimitusmatka on määritelty liitteen 16 1 §:ssä.

Esimerkiksi potilaan saattaminen luetaan työajaksi, mutta viranhaltijan/työntekijän ilman potilasta tapahtuvaa paluumatkaa ei lueta työajaksi.

Potilaiden tai huollettavien virkistysmatkojen ajaksi on laadittava työvuoroluettelo myös virkamatkan ajaksi. Matka-aikaa, jota ei ole työvuoroluettelossa määrätty työajaksi, ei lueta työajaksi lukuun ottamatta hoito- tms. tehtäviin käytettyä aikaa.

Pääsopimuksen 12 §:n mukaisella paikallisella työ- ja virkaehtosopimuksella voidaan sopia työajan ulkopuolella tapahtuvan matka-ajan korvaamisesta.

- - -

10 § Poikkeuksellinen säännöllinen työaika

Kun viranhaltijan/työntekijän säännöllinen työaika on työaikalain 39 §:n nojalla järjestetty lain 5 §:n säännöksistä poikkeavasti, noudatetaan erityislupa- tai erityislupamääräyksiä tai asianomaisen virka- tai työehtosopimuksen määräyksiä tämän luvun määräysten sijasta niiltä osin kuin erityisluvassa tai asianomaisessa virka- tai työehtosopimuksessa on nimenomaisesti mainittu.

Työ - ja virkaehtosopimuksen mukaisen keskimääräisen säännöllisen viikkotyöajan ylittäminen

työsuojeluviranomaisen myöntämän poikkeusluvan toimeenpanemiseksi edellyttää pääsopimuksen mukaista paikallista työ- ja virkaehtosopimusta. Muilta osin noudatetaan tämän luvun määräyksiä.

Soveltamisohje

Erityislupa tai asianomainen virka- tai työehtosopimus voi koskea poikkeamista säännöllisestä vuorokautisesta ja viikoittaisesta työajasta. Poikkeuslupiin ja asianomaisiin sopimuksiin sisältyvät myös ylityön ja yleensä sunnuntaityön korvaamista koskevat määräykset. Esimerkiksi lepotaukoja koskevista tämän sopimuksen määräyksistä ei voida saada poikkeuslupia.

- - -

IV luku Vuosiloma

- - -

8 § Vuosiloman jakamisesta ja ajankohdasta sopiminen palvelussuhteen kestäessä

- - -

5 mom.

Tämän luvun 23 §:n mukaisten edellytysten täyttyessä työnantaja ja työntekijä/viranhaltija voivat sopia lomanmääräytymisvuodelta ansaitun vuosiloman 30 vuosilomapäivän ylittävien päivien osalta loman vaihtamisesta rahaksi.

- - -

23 § Vuosiloman vaihtaminen rahaksi

1 mom.

Tämän määräyksen käyttöönottoaminen edellyttää, että työnantaja ja pääsopijajärjestöt tai niiden rekisteröidyt alayhdistykset/luottamusedustaja tekevät pääsopimuksen 12 §:n mukaisen paikallisen sopimuksen tämän määräyksen soveltamisesta.

2 mom.

Työnantaja ja työntekijä/viranhaltija voivat sopia lomanmääräytymisvuodelta ansaitun vuosiloman vaihtamisesta rahaksi 30 vuosilomapäivän ylittävien päivien osalta. Sopimus tehdään kirjallisesti aikaisintaan lomanmääräytymisvuoden päätyttyä ja viimeistään vuoden kuluessa lomakauden päättymisestä.

3 mom.

Rahana maksettavat lomapäivät maksetaan 16 §:n mukaisesti. Korvauksen laskentakuukautena käytetään sitä kuukautta, jolloin sopimus lomapäivien vaihtamisesta rahaksi on tehty.

Soveltamisohje

Kun työntekijä/viranhaltija sopii loman vaihtamisesta rahaksi, sopimukseen kirjataan, minkä lomanmääräytymisvuoden vuosilomista on kysymys.

4 mom.

Korvaus maksetaan viimeistään sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kalenterikuukauden aikana.

Pöytäkirjamerkintä

Tämä määräys on voimassa sopimuskauden 1.5.2025-29.2.2028.

- - -

V luku Virka- ja työvapaat sekä perhevapaat

Sairauspoissaolo

1 § Oikeus sairauspoissaoloon

- - -

2 mom.

Työkyvyttömyydestä on esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus. Työkyvyttömyys voidaan osoittaa myös muulla luotettavalla tavalla enintään viisi päivää tai toimivaltaisen viranomaisen päätöksen perusteella tätä pitemmänkin työkyvyttömyyden osalta, jollei sairauspoissaolon myöntäjä katso lääkärintodistuksen esittämistä näissä tapauksissa erityisestä syystä tarpeelliseksi.

Soveltamisohje

Muu luotettava tapa voi olla esimerkiksi terveydenhoitajan, **ta** sairaanhoitajan **tai fysioterapeutin** antama todistus. Toimivaltainen viranomainen voi myös päättää, että aivan lyhyissä sairauspoissaoloissa ei tarvita edellä tarkoitettua todistusta, vaan esimiehen **henkilön** antama lupa riittää. Sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan saamiseksi vakuutetun on yleensä esitettävä Kelalle asianmukainen lääkärintodistus sairaudestaan lukuun ottamatta ns. Omavastuu-aikaa.

Lääkärintodistukseen merkitty hedelmöityshoidoista aiheutuva työkyvyttömyys oikeuttaa palkalliseen sairauspoissaoloon.

- - -

5 § Oikeus perhevapaisiin

- - -

3 mom.

Vanhempainvapaa on palkatonta, jollei jäljempänä ole toisin määrätty.

Soveltamisohje 2 momentti ja 3 momentti

Osittaisella vanhempain- tai hoitovapaalla olevan palvelussuhteen ehdot esimerkiksi palkka ja työaika määräytyvät kuten osa-aikatyötä tekevillä. Vuosilomapalkasta ks. IV luvun 13 §:n määräykset.

Siitä, mitä tehtäviä viranhaltija/työntekijä suorittaa lyhennettynä työaikana ja mitä tehtäviä mahdollisesti jätetään pois, päättää työnantaja työnjohto-oikeutensa nojalla.

~~Terveyskeskushammaslääkärien kliinistä työtä voidaan esimerkiksi vähentää samassa suhteessa kuin ne ovat viikoittaisesta kokonaistyöajasta.~~

~~Mikäli osittaista hoitovapaata hakenutta lääkäriä ei voida vapauttaa päivystyksestä tai hänet voidaan vain osittain vapauttaa päivystyksestä ilman, että ao. toimintayksikön toiminnalle aiheutuisi merkittävää haittaa, pitää osittaisen hoitovapaan myöntämistä koskevassa päätöksessä erikseen todeta tämä rajoitus (esimerkiksi päivystysvelvollisuus yhtenä vuorokautena viikossa). Vastaavanlainen rajoitus saattaa olla välttämätön esim. sairaalan leikkausosaston sairaanhoitajan varallaolon osalta. Jollei päätöksessä ole tällaisia rajoituksia, viranhaltija/työntekijä ei ole velvollinen hoitamaan tehtäviään enempää kuin 30 tuntia viikossa satunnaisia välttämättömiä lisä- ja ylitöitä lukuun ottamatta. Erityisesti jaksotyössä ja muussa työssä, jossa on viikkoa pitempi työaikajakso, osittaisen hoitovapaan toteuttamistavasta on syytä keskustella asianomaisen esihenkilön kanssa ennen hakemuksen tekemistä.~~

Työntekijällä ja viranhaltijalla on työsopimuslain 4 luvun 7 b §:n mukaisesti oikeus omaishoitovapaaseen 1.8.2022 lähtien (viittaussmääräys).

- - -

7 § Raskausvapaan palkallisuus

- - -

2 mom.

Tämän määräyksen 1 momentin 2 kohdan mukaista edellytystä ei noudateta tilanteissa, joissa raskaus päättyy ennenaikaisesti 154 raskauspäivän jälkeen, mutta ennen kuin raskausvapaata on 1 momentin 2 kohdan mukaan viimeistään haettava eikä viranhaltija/työntekijä ole raskauden päättyessä vielä hakenut raskausvapaata. Palkallisuuden edellytyksenä tällöinkin on, että 1 momentin 1 kohta sekä 3–4 kohdat täyttyvät ja että viranhaltija/työntekijä hakee raskausvapaata ilman aiheetonta viivytystä raskauden päättymisen jälkeen.

2-3 mom.

Raskausvapaan palkkaan sovelletaan 2 §:n 5 momentin määräyksiä.

- - -

7a § Imetystauko

Työntekijälle/viranhaltijalle, joka imettää alle 1-vuotiasta lastaan, on annettava palkallinen yhteensä enintään 15 minuutin pituinen imetystauko työpäivän aikana. Imetystauko annetaan, mikäli se on mahdollista huomioiden työntekijän/viranhaltijan työn luonne.

Imetystauko luetaan työaikaan. Imetystauko alkaa, kun työnteko keskeytyy ja loppuu kun työnteko alkaa uudelleen. Työntekijä/viranhaltija ei saa poistua työpaikalta tauon aikana. Ollakseen oikeutettu palkalliseen imetystaukoon on työntekijän työvuoron pituuden oltava vähintään kuusi tuntia.

Imetystauon käytännön järjestämisestä lähtökohtaisesti sovitaan työntekijän ja työnantajan kesken. Imetystauko järjestetään siten, ettei tauosta aiheudu häiriötä työn kululle ja suoritettaville toiminnoille tai palveluille. Järjestely ei saa vaarantaa asiakas- ja potilasturvallisuutta eikä aiheuttaa häiriötä työyhteisölle. Esihenkilöllä on em. seikat huomioiden oikeus osoittaa imetystauon ajankohta.

Soveltamisohje

Työntekijällä on oikeus imetystaukoon joko imettääkseen lastaan ja/tai pumpatakseen maitoa. Imetystaukoon katsotaan kuuluvaksi koko imetykseen tai maidon pumppaamiseen kuluva aika mukaan lukien mahdolliset siirtymät, vaatteiden vaihdot, mahdollinen peseytyminen ja muut vastaavat toimenpiteet.

Imetystaukoa ei ole välttämätöntä sopia pidettäväksi tietyinä kellonaikana, vaan voidaan menetellä esimerkiksi siten, että imetystauko pidetään tiettyjen kellonaikojen välisenä aikana silloin kun se on virka-/työtehtävien kannalta tarkoituksenmukaisinta. Esihenkilön määritessä imetystauon ajankohdan, otetaan ensisijaisesti huomioon se, että imetystauko pidetään silloin kun se on äidin ja lapsen kannalta tarpeellista.

Tauko voidaan pitää joko yhtenä tai useampana taukona työpäivän aikana. Imetystauko on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava muun tauon yhteyteen.

Imetystaukoa ei voida määrätä pidettäväksi työpäivän alussa tai lopussa.

8 § Vanhempainvapaan palkallisuus

- - -

2 mom.

Tämän määräyksen 1 momentin 2 kohdan mukaista edellytystä ei noudateta tilanteissa, joissa raskaus päättyy ennenaikaisesti 154 raskauspäivän jälkeen, mutta ennen kuin vanhempainvapaata on 1 momentin 2 kohdan mukaan viimeistään haettava eikä viranhaltija/työntekijä ole raskauden päättyessä vielä hakenut vanhempainvapaata. Palkallisuuden edellytyksenä tällöinkin on, että 1 momentin 1 kohta sekä 3–4 kohdat täyttyvät ja että viranhaltija/työntekijä hakee vanhempainvapaata ilman aiheetonta viivytystä raskauden päättymisen jälkeen.

2 3 mom.

Vanhempainvapaan palkkaan sovelletaan 2 § 5 momentin määräyksiä.

Soveltamisohje

Työnantajan oikeudesta sairausvakuutuslain mukaiseen vanhempainrahaan on määräys 4 §:ssä.

3–4 mom.

Vanhempainvapaa on palkallinen vain siltä osin kuin työntekijä/viranhaltija pitää palkallisen vanhempainvapaan yhtäjaksoisesti.

Viranhaltijalla/työntekijällä, joka pitää 7 §:n mukaisen palkallisen raskausvapaan, on oikeus 8 §:n mukaiseen palkalliseen vanhempainvapaaseen, vain, jos hän pitää vapaan välittömästi raskausvapaan jälkeen, yhdenjaksoisena.

Muulla kuin synnyttävällä vanhemmalla on kuitenkin mahdollisuus pitää yhdenjaksoisuusvaatimuksesta poiketen palkallista vanhempainvapaata lapsen syntymän yhteydessä yhdenjaksoisesti ja loput palkallisesta vanhempainvapaasta myöhemmin yhdenjaksoisesti.

Adoptiovanhemmillä on kuitenkin mahdollisuus pitää yhdenjaksoisuusvaatimuksesta poiketen palkallista vanhempainvapaata lapsen adoption yhteydessä yhdenjaksoisesti ja loput palkallisesta vanhempainvapaasta myöhemmin yhdenjaksoisesti.

Soveltamisohje 1–~~3~~ 4 mom.

Jos perheeseen syntyy tai adoptoidaan yksi lapsi, vanhemmat voivat pitää vanhempainvapaata samanaikaisesti yhteensä 18 arkipäivää. Jos perheeseen syntyy tai adoptoidaan samalla kerralla useampi lapsi, vanhemmat voivat olla yhtä aikaa vanhempainvapaalla sairausvakuutuslain 9 luvun 8 §:n 3 momentissa määrätyn ajan (viittausmääräys), josta palkallisen vanhempainvapaan osuus määräytyy tämän luvun 8 §:n 1 momentin mukaisesti.

Osittaisella vanhempainvapaalla (työsopimuslaki 4 luku 2 a §, viittausmääräys) olevan palvelussuhteen ehdot ja työaika määräytyvät kuten osa-aikatyötä tekevällä.

Osittaisella vanhempainvapaalla tehty osa-aikatyö katkaisee 8 §:n mukaisen palkallisen vanhempainvapaan yhdenjaksoisuuden.

Esimerkki

Työntekijä haluaa pitää vanhempainvapaata ajanjakson ma 3.10.2022 – ke 23.11.2022 (44 arkipäivää), josta 6 arkipäivän jakson hän haluaa tehdä osa-aikatyötä. Vanhempainvapaata voidaan hakea ja osa-aikatyöstä voidaan sopia esimerkiksi seuraavasti:

a: Työntekijä voi hakea palkallista vanhempainvapaata ajanjaksolle ma 3.10.2022 – ke 9.11.2022 (vanhempainvapaan 32 ensimmäistä arkipäivää sisältävä ajanjakso) ja sopia työnantajan kanssa osa-aikatyöstä osittaisen vanhempainvapaan ajalle ajanjaksolle to 10.11.2022 – ke 16.11.2022 (6 arkipäivää). Jaksolle to 17.11.2022 – ke 23.11.2022 (6 arkipäivää), hän voi hakea palkatonta vanhempainvapaata.

b: Työntekijä voi hakea palkallista vanhempainvapaata ajanjaksolle ma 3.10.2022 – ti 25.10.2022 (vanhempainvapaan 20 ensimmäistä arkipäivää sisältävä ajanjakso) ja sopia työnantajan kanssa osa-aikatyöstä osittaisen hoitovapaan ajalle ke 26.10.2022 – ti 1.11.2022 (6 arkipäivää). Työntekijä voi hakea ajanjaksolle ke 2.11.2022 – ke 23.11.2022 (18 arkipäivää) palkatonta vanhempainvapaata. Osittaisella vanhempainvapaalla tehtävä osa-aikatyö katkaisee 8 §:n mukaisen palkallisen vanhempainvapaan yhdenjaksoisuuden, minkä vuoksi oikeutta palkkaan ei ole ke 2.11.2022 alkavalla ajanjaksolla.

9 § Tilapäinen hoitovapaa

- - -

2 mom.

Tilapäisen hoitovapaan ajalta maksetaan varsinainen palkka enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä lapsen sairastumisesta lukien. Mikäli lapsi sairastuu kesken työvuoron, palkallinen aika on enintään kolme seuraavaa kalenteripäivää. Palkan maksamisen edellytyksenä on, että molemmat vanhemmat ovat ansiotyössä **kodin ulkopuolella** tai toisella vanhemmista ei muutoin tosiasiallisen esteen johdosta ole mahdollisuutta osallistua lapsen hoitoon tai kysymyksessä on yksinhuoltaja. Tosiasiallinen este on esimerkiksi sairaalahoido, asevelvollisuuden/naisten vapaaehtoisen asepalvelun suorittaminen, reservin kertausharjoituksiin osallistuminen ja toisella paikkakunnalla olo matkan tai opiskelun vuoksi.

Soveltamisohje

Lapsen sairastumispäivää seuraava päivä on ensimmäinen tässä tarkoitettu palkallinen päivä riippumatta siitä, onko lapsi sairastunut viranhaltijan/työntekijän vapaapäivänä vai kesken tämän työpäivän. Mikäli lapsi sairastuu kesken työpäivän, maksetaan lapsen sairastumispäivältä yleensä palkka työvuoron loppuun asti ja sairastumispäivää seuraava työpäivä on tässä tarkoitettu ensimmäinen palkallinen virka-/työvapaapäivä. Palkallista aikaa ovat sairastumispäivää seuraavat kolme peräkkäistä kalenteripäivää riippumatta siitä, ovatko ne työpäiviä vai eivät.

Jos viranhaltija/työntekijä ei lapsen sairastumispäivänä lainkaan saavu työhön, tämä päivä on ensimmäinen palkallinen virka-/työvapaapäivä.

Vanhemmalla tarkoitetaan myös aviopuolisoa tai avopuolisoa, joka huoltaa samassa taloudessa asuvia puolison lapsia.

Kodin ulkopuolisella työllä tarkoitetaan muualla kuin varsinaisessa asuinpaikassa suoritettavaa työtä, josta asianomainen saa pääasiallisen toimeentulonsa. Esimerkiksi yksityisyrittäjän puoliso voi saada palkallista virka-/työvapaata, jos yrittäjän työpaikka ei ole kodissa tai sen välittömässä läheisyydessä. Tilapäistä hoitovapaata hakevan, kunnalla/kuntayhtymässä palvelussuhteessa olevan, työntekijän/viranhaltijan tekemä etätö rinnastetaan kodin ulkopuoliseen työhön.

Jos aviopuoliso opiskelee toisella paikkakunnalla, mutta on lapsen sairastuessa kotona esimerkiksi viikonloppuna, lomalla tms. syystä, toisella puolisollla ei ole oikeutta palkalliseen virka-/työvapaaseen. Sama koskee asevelvollista tms.

Jos muuta hoitajaa ei lapselle ole saatavana ja esimerkiksi puolisoiden työvuorot mahdollisine matka-aikoineen menevät osaksi päällekkäin, on tältä osin kysymyksessä tässä tarkoitettu palkallinen virka-/työvapaa. Samoin menetellään, jos esimerkiksi puolison työmatka tai sairaalassa hoidettavana olo estää häntä tosiasiallisesti hoitamasta lasta.

- - -

10 § Opintovapaa

1 mom.

Opintovapaalakeia sovellettaessa palvelussuhde katsotaan päätoimiseksi, mikäli säännöllinen työaika on keskimäärin vähintään 19 tuntia viikossa.

1. palvelussuhde katsotaan päätoimiseksi, mikäli säännöllinen työaika on keskimäärin vähintään 19 tuntia viikossa

-

2. synnytyksestä aiheutuvan työkyvyttömyyden katsotaan alkavan synnytyksestä ja päättyvän kuuden viikon kuluttua, ellei lääkärintodistuksesta muuta ilmene.

Soveltamisohje

Opintovapaasta on säädetty opintovapaalaissa (273/1979) ja opintovapaa-asetuksessa (864/1979) (viittausmääräys).

Milloin sairaudesta, synnytyksestä tai tapaturmasta aiheutuva työntekijän työkyvyttömyys alkaa opintovapaan aikana ja jatkuu yhtäjaksoisena yli seitsemän päivää, ei tämän ajan ylittävää osaa työkyvyttömyysajasta ole luettava opintovapaa-ajaksi, jos työntekijä ilman aiheetonta viivytystä tätä pyytää. (Opintovapaalaki 10 § 3 mom., viittausmääräys).

Milloin työntekijä pyytää opintovapaan keskeyttämistä opintovapaalain 10 §:n 3 momentissa mainitusta syystä, tulee työntekijän työnantajan pyynnöstä esittää selvitys työkyvyttömyydestään. (Opintovapaa-asetus 8 § 2 mom., viittausmääräys.)

Ensimmäisenä työkyvyttömyyspäivänä pidetään synnytyspäivää ja työkyvyttömyyden katsotaan jatkuvan kuusi viikkoa synnytyksestä, ellei työkyvyttömyys lääkärintodistuksen mukaan kestä kauempaa. Kyseinen aika (viisi viikkoa tai lääkärintodistuksen mukainen tätä pidempi työkyvyttömyysaika) on raskaus- tai vanhempainvapaata, jonka ajalta oikeus palkkaan määräytyy V-luvun 7 §:n ja 8 §:n mukaisesti, jos viranhaltija/työntekijä on em. vapaata hakenut.

Välittömästi sairaudesta, synnytyksestä tai tapaturmasta aiheutuvan työkyvyttömyysajan jälkeen jatkuu opintovapaan vuoksi myönnetty virka-/työvapaa.

Mitä edellä mainitaan työntekijästä, koskee myös viranhaltijaa.

2 mom.

Opintovapaalakia ei sovelleta pääsopijajärjestöjen ammattiyhdistyskoulutuksesta tehdyssä virka- ja työehtosopimuksessa tarkoitettuun koulutukseen.

3 mom.

Raskaana olevalla/synnyttäneellä viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus keskeyttää myönnetty opintovapaa enintään 105 arkipäivän ajaksi raskausvapaan ja/tai vanhempainvapaan vuoksi. Ko. vapaiden palkallisuus määräytyy V luvun 7–8 §:n mukaisesti. Välittömästi kyseisen raskaus- ja/tai vanhempainvapaan jälkeen jatkuu opintovapaan vuoksi myönnetty virka-/työvapaa mikäli kyseistä vapaata on vielä jäljellä. Viranhaltijalla/työntekijällä on hakemuksesta oikeus pitää keskeytyksen alle jäänyt opintovapaan osuus (enintään 105 arkipäivää) myöhemmin.

11 § Eräät virka- ja työvapaat

2 mom.

Työpäiväksi sattuvat 50- ja 60-vuotispäivät, oma vihkiäispäivä, ~~parisuhteen rekisteröimispäivä,~~ **avopuolison**, aviopuolison, rekisteröidyn parisuhteen osapuolen, vanhemman, lapsen, veljen ja sisaren hautajaispäivä (siunauspäivä) sekä asevelvollisuuslain mukainen kutsuntapäivä ovat palkallisia vapaapäiviä.

Soveltamisohje

Vapaapäiväksi sattuvat tai vuosiloma-aikaan ajoittuvat em. päivät eivät oikeuta saamaan vastaavaa vapaapäivää muuna ajankohtana.

Avopuolisoilla tarkoitetaan yhteistaloudessa asuvia parisuhteen osapuolia.

- - -

VII luku ~~Luottamusmiehet~~ Luottamusedustajat

- - -

2 § Luottamusmiesedustaja

1 mom.

Pääluottamusmiehelläedustajalla ja luottamusmiehelläedustajalla tarkoitetaan ao. kunnan viranhaltijaa/työntekijää, jonka pääsopijajärjestö tai sen rekisteröity alayhdistys on nimennyt edustajakseen hoitamaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä. Mitä tässä luvussa on sanottu kunnasta, koskee myös kuntayhtymiä.

Soveltamisohje

Luottamusedustajan entinen nimitys on luottamusmies. Luottamusedustajalla tarkoitetaan työlaainsäädännössä tarkoitettua luottamusmiestä.

- - -

3 § Luottamusmiesten edustajien asettaminen

- - -

2 mom.

Luottamusmiesten edustajien lukumäärästä, toimialueesta ja tehtäväjaosta sovitaan tarvittaessa tämän luvun 13 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella. Lukumäärästä ja toimialueesta sovittaessa otetaan huomioon kunnan tai muun yksikön koko, niissä harjoitettavan toiminnan luonne ja laajuus, sovellettavien virka- ja työehtosopimusten lukumäärä, käytössä olevat palkkausjärjestelmät ja palvelussuhdelajit, niistä aiheutuva neuvottelujen tarve sekä yhdistysten ja yhdistyksiin kuuluvien viranhaltijoiden/ työntekijöiden lukumäärä.

3 mom.

Kunnissa/kuntayhtymissä voi olla yhteisiä pääluottamusmiehiä edustajia ja luottamusmiehiä edustajia, joiden toimintapiiri käsittää kaksi kuntaa tai useampia kuntia tai kuntayhtymiä. Edellytyksenä on, että asianomaiset kunnat ja kuntayhtymät ovat sopineet järjestelystä ja että asianomainen pääsopijajärjestö tai sen alayhdistys nimeää edellä mainitun sopimuksen mukaisesti kunnille ja kuntayhtymille yhteisen pääluottamusmiehen edustajan ja/tai luottamusmiehen edustajan.

Kunnassa/kuntayhtymässä ja sen omistamilla yhtiöillä voi olla yhteisiä pääluottamusedustajia ja luottamusedustajia. Edellytyksenä on, että asianomainen kunta/kuntayhtymä ja yhtiö ovat sopineet järjestelystä ja että asianomainen pääsopijajärjestö tai sen alayhdistys nimeää edellä mainitun sopimuksen mukaisesti kuntaan/kuntayhtymään ja yhtiölle yhteisen pääluottamusedustajan ja/tai luottamusedustajan.

- - -

6 § Tietojen saanti

1 mom.

Työnantaja antaa luottamusmiehelle edustajalle kustannuksitta tarvittavat kunta-alan valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset, niiden tarkistamista koskevat sopimukset sekä suositussopimukset ja suositukset niihin liittyvine soveltamisohjeineen.

2 mom.

Luottamusmiehellä edustajalla on oikeus saada tilastotietoja viranhaltijoiden/ työntekijöiden lukumäärästä, ansiotasosta sekä sen kehityksestä, mikäli näitä koskevia selvityksiä valmistetaan kunnan käyttöön.

3 mom.

Jos syntyy erimielisyyttä tai epäselvyyttä viranhaltijan/työntekijän palkasta tai muusta palvelussuhteeseen liittyvästä asiasta, ovat luottamusmies edustaja ja työnantaja velvollisia antamaan toisilleen kysymyksessä olevan tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

4 mom.

Luottamusmiehellä edustajalla on oikeus tarkastaa asianomaiseen järjestöön kuuluvien työntekijöiden kirjalliset työ sopimukset, joista ilmenee mm. työsuhteen kesto ja määräaikaisuuden peruste.

Soveltamisohje

Selvityksillä tarkoitetaan paitsi valmiita tutkimuksia myös sellaisia tietoja, jotka voidaan erikseen selvittää kunnan hallussa olevasta, sen itsensä valmistamasta aineistosta.

Pääluottamusmiehellä edustajalla on oikeus saada kerran kalenterivuodessa edustamistaan viranhaltijoista/työntekijöistä seuraavat tiedot:

- 1) suku- ja etunimet
- 2) uusien sekä irtisanottujen palvelukseen tuloaika
- 3) virka-/tehtävänimike tai vastaava
- 4) toimintayksikkö, johon viranhaltija/työntekijä kuuluu
- 5) tehtäväkohtainen palkka tai vastaava
- 6) henkilökohtaisen lisän saajien lukumäärä, jakautuminen eri henkilöstöryhmien välillä ja kustannukset (henkilöiden nimiä ei ilmoiteta).

Työnantaja antaa erikseen jokaisesta uudesta viranhaltijasta/työntekijästä edellä kohdissa 1–5 mainitut tiedot joko välittömästi palvelussuhteen alettua tai ajanjaksoittain, kuitenkin vähintään neljännesvuosittain. Edellä mainittujen tietojen lisäksi työnantaja antaa pääluottamusmiehen edustajan pyynnöstä tiedon uuden viranhaltijan/työntekijän palvelussuhteen laadusta (toistaiseksi voimassa oleva tai määräaikainen) ja määräaikaisuuden perusteesta vähintään neljännesvuosittain, mikäli palvelussuhde kestää vähintään 30 kalenteripäivää. Pääluottamusmiehen edustajan on pidettävä mainitut tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

Tiedotustoiminnan hoitamiseksi luottamusmiehen edustajan saatavana pidetään tietoja kunnan ja sen eri yksiköiden toiminnasta, toimintaedellytyksistä ja taloudellisesta tilasta sekä kunnan henkilöstösuunnitelmasta, henkilöstöpolitiikan yleisistä periaatteista ja henkilöstöhallinnon käytännön toimenpiteistä.

Luottamusmiehelle edustajalle annetaan kuntoutuksen ja työkykyä ylläpitävän toiminnan suunnittelua koskevat tiedot.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (13.4.2007/449) 6 §:ssä on säädetty henkilöstön edustajien oikeudesta saada tietoja. Säännöksen perusteella henkilöstön edustajille annetaan mm. heidän pyynnöstään neljännesvuosittain selvitys määräaikaisessa ja osa-aikaisissa palvelussuhteissa olevien määrästä. Laissa tilaajan selvitysvuolisuusudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (22.12.2006/1233) on säädetty luottamusmiehen edustajan oikeudesta saada pyynnöstään tietoja vuokratyöstä ja alihankinnasta (viittausmääräys).

Alla olevaa 6 §:ää sovelletaan aikaisintaan 1.2.2025 lukien ja viimeistään 1.10.2025 lukien, riippuen milloin kunnassa/kuntayhtymässä otetaan tasopalkkajärjestelmä käyttöön. Katso KT:n yleiskirjeet 3/2025 ja 5/2025.

Tätä ennen sovelletaan yllä olevaa 6 §:ää.

6 § Tietojen saanti

1 mom.

Työnantaja antaa luottamusmiehelle edustajalle kustannuksitta tarvittavat kunta-alan valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset, niiden tarkistamista koskevat sopimukset sekä suositussopimukset ja suositukset niihin liittyvine soveltamisohjeineen.

2 mom.

Luottamusmiehellä edustajalla on oikeus saada tilastotietoja viranhaltijoiden/ työntekijöiden lukumäärästä, ansiotasosta sekä sen kehityksestä, mikäli näitä koskevia selvityksiä valmistetaan kunnan käyttöön.

3 mom.

Jos syntyy erimielisyyttä tai epäselvyyttä viranhaltijan/työntekijän palkasta tai muusta palvelussuhteeseen liittyvästä asiasta, ovat luottamusmies edustaja ja työnantaja velvollisia antamaan toisilleen kysymyksessä olevan tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

4 mom.

Luottamusmiehellä edustajalla on oikeus tarkastaa asianomaiseen järjestöön kuuluvien työntekijöiden kirjalliset työ sopimukset, joista ilmenee mm. työsuhteen kesto ja määräaikaisuuden peruste.

Soveltamisohje

Selvityksillä tarkoitetaan paitsi valmiita tutkimuksia myös sellaisia tietoja, jotka voidaan erikseen selvittää kunnan hallussa olevasta, sen itsensä valmistamasta aineistosta.

Pääluottamusmiehellä edustajalla on oikeus saada kerran kalenterivuodessa edustamistaan viranhaltijoista/työntekijöistä seuraavat tiedot:

- 1) suku- ja etunimet
- 2) uusien sekä irtisanottujen palvelukseen tuloaika
- 3) virka-/tehtävänimike tai vastaava
- 4) toimintayksikkö, johon viranhaltija/työntekijä kuuluu
- 5) tasopalkka ja tasolisä tai tehtäväkohtainen palkka tai vastaava
- 6) henkilökohtaisen lisän saajien lukumäärä, jakautuminen eri henkilöstöryhmien välillä ja kustannukset (henkilöiden nimiä ei ilmoiteta).

Työnantaja antaa erikseen jokaisesta uudesta viranhaltijasta/työntekijästä edellä kohdissa 1–5 mainitut tiedot joko välittömästi palvelussuhteen alettua tai ajanjaksoittain, kuitenkin vähintään neljännesvuosittain. Edellä mainittujen tietojen lisäksi työnantaja antaa pääluottamusmiehen edustajan pyynnöstä tiedon uuden viranhaltijan/työntekijän palvelussuhteen laadusta (toistaiseksi voimassa oleva tai määräaikainen) ja määräaikaisuuden perusteesta vähintään neljännesvuosittain, mikäli palvelussuhde kestää vähintään 30 kalenteripäivää. Pääluottamusmiehen edustajan on pidettävä mainitut tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

Tiedotustoiminnan hoitamiseksi luottamusmiehen edustajan saatavana pidetään tietoja kunnan ja sen eri yksiköiden toiminnasta, toimintaedellytyksistä ja taloudellisesta tilasta sekä kunnan henkilöstösuunnitelmasta, henkilöstöpolitiikan yleisistä periaatteista ja henkilöstöhallinnon käytännön toimenpiteistä.

Luottamusmiehelle edustajalle annetaan kuntoutuksen ja työkykyä ylläpitävän toiminnan suunnittelua koskevat tiedot.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (13.4.2007/449) 6 §:ssä on säädetty henkilöstön edustajien oikeudesta saada tietoja. Säännöksen perusteella henkilöstön edustajille annetaan mm. heidän pyynnöstään neljännesvuosittain selvitys määräaikaisessa ja osa-aikaisissa palvelussuhteissa olevien määrästä. Laissa tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa

käytettäessä (22.12.2006/1233) on säädetty luottamusmiehen edustajan oikeudesta saada pyynnöstään tietoja vuokratyöstä ja alihankinnasta (viittausmääräys).

- - -

8 § Luottamusmiehen edustajan ajankäyttö

1 mom.

Luottamusmiehen edustajan ajankäytöstä säännöllisenä työaikana sovitaan tarvittaessa tämän luvun 13 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella.

- - -

4 mom.

Luottamusmiehelle edustajalle annettavan vapautuksen on käytävä ilmi työvuoroluettelosta.

Henkilöstön edustajalle annetaan yhteistoimintalaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ajankäyttö yhteistoimintalain 20 § mukaisesti (viittausmääräys).

- - -

6 mom.

Jollei paikallisesti toisin sovita, pääluottamusmiehelle edustajalle (tai ellei sellaista ole, vastaavassa asemassa olevalle luottamusmiehelle edustajalle) annettava kiinteä vapautus on vähintään keskimäärin työpäivä viikossa 120 hänen edustamaansa viranhaltijaa/työntekijää kohden.

Pöytäkirjamerkintä

Jollei paikallisesti toisin sovita, pääluottamusedustajalle (tai ellei sellaista ole, vastaavassa asemassa olevalle luottamusedustajalle) annettava kiinteä vapautus on vähintään keskimäärin työpäivä viikossa 105 hänen edustamaansa viranhaltijaa/työntekijää kohden.

Tämä pöytäkirjamerkintä on voimassa tämän sopimuskauden loppuun.

Suositus

Paikallisesti on yleensä vakiintunut tapa selvittää, miten työnantajan edustaja ja pääsopijajärjestön paikallinen edustaja yhdessä selvittävät ja varmistavat edustettavien lukumäärän.

Pääsopijajärjestö tai sen rekisteröity alayhdistys ilmoittaa työnantajalle edustettaviensa lukumäärän ajankäytöstä sopimista varten.

Epäselvissä tapauksissa järjestö antaa todistuksen työnantajan palveluksessa olevien jäsenten lukumäärästä.

- - -

9 § Luottamusmiehen edustajan palkkaus

1 mom.

Kunta/kuntayhtymä korvaa sen ansion, jonka luottamusmies edustaja menettää toimiessaan työajalla joko paikallisissa neuvotteluissa tai muutoin työnantajan kanssa sovituiissa tehtävissä tai osallistumisesta työsuojelutarkastajan työpaikalla toimittamaan tarkastukseen.

Palkka luottamusmiehen edustajatehtävien suorittamiseen käytetyltä ajalta lasketaan sen suuruiseksi, kuin minkä luottamusmies edustaja, jos hän olisi suorittanut varsinaista työtään, samana aikana olisi todennäköisesti ansainnut säännöllisenä työaikanaan, tai milloin tätä ansiota ei voida arvioida, muiden vastaavana aikana samaa tai lähinnä samaa työtä suorittaneiden viranhaltijain/työntekijäin keskimääräisen tuntiansion suuruiseksi. Kokonaan työstä vapautetun pääluottamusmiehen edustajan ansionmenetyksen korvaamisesta sovitaan edellä mainittujen periaatteiden mukaan paikallisesti. Tehtävistään kokonaan vapautetun luottamusmiehen tehtäväkohtainen palkka on kuitenkin 1.4.2021 lukien vähintään 2 046,26 €, 1.6.2022 lukien vähintään 2 092,26 euroa, 1.10.2022 lukien vähintään 2 102,72 € 1.6.2024 lukien vähintään 2 197,76 euroa ja 1.5.2025 lukien vähintään 2 350,00 euroa. kuukaudessa sekä sen lisäksi mahdollinen henkilökohtainen lisä, mahdollinen työkokemuslisä ja mahdollinen määrävuosilisä.

Soveltamisohje

Mikäli luottamus~~mies~~**edustaja** työvuoronsa aikana hoitaa luottamusmiestehtäviä työtehtäviensä ohella, maksetaan hänelle palkka työajan perusteella tulevine korvauksineen koko työvuoron ajalta.

Luottamus~~miehenä~~**edustajana** toimivan lääkärin ansionmenetyskorvaukseen eivät kuulu todistuspalkkiot.

Alla olevaa 9 §:n 1 mom. sovelletaan ~~aikaisintaan 1.2.2025 lukien ja~~ viimeistään 1.10.2025 lukien, riippuen milloin kunnassa/kuntayhtymässä otetaan tasopalkkajärjestelmä käyttöön. Katso KT:n yleiskirjeet 3/2025 ja 5/2025.

Tätä ennen sovelletaan yllä olevaa 9 §:n 1 mom.

9 § Luottamus~~miehenä~~**edustajan** palkkaus

1 mom.

Kunta/kuntayhtymä korvaa sen ansion, jonka luottamus~~mies~~**edustaja** menettää toimiessaan työajalla joko paikallisissa neuvotteluissa tai muutoin työnantajan kanssa sovituissa tehtävissä tai osallistumisesta työsuojelutarkastajan työpaikalla toimittamaan tarkastukseen.

Palkka luottamus~~mies~~**edustaja** tehtävien suorittamiseen käytetyltä ajalta lasketaan sen suuruiseksi, kuin minkä luottamus~~mies~~**edustaja**, jos hän olisi suorittanut varsinaista työtään, samana aikana olisi todennäköisesti ansainnut säännöllisenä työaikanaan, tai milloin tätä ansiota ei voida arvioida, muiden vastaavana aikana samaa tai lähinnä samaa työtä suorittaneiden viranhaltijain/työntekijäin keskimääräisen tuntiansion suuruiseksi. Kokonaan työstä vapautetun pääluottamus~~miehenä~~**edustajan** ansionmenetyksen korvaamisesta sovitaan edellä mainittujen periaatteiden mukaan paikallisesti. Tehtävistään kokonaan vapautetun luottamus~~miehenä~~**edustajan** osaamisen ja vastuun perusteella maksettava tasopalkka tai tehtäväkohtainen palkka on kuitenkin ~~1.10.2022 lukien vähintään 2102,72~~ **1.6.2024 lukien vähintään 2 197,76 euroa, 1.5.2025 lukien vähintään 2 350,00 euroa, 1.10.2025 lukien vähintään 2 408,75 euroa, 1.8.2026 lukien vähintään 2 463,43 euroa ja 1.4.2027 lukien 2 512,70 euroa** kuukaudessa sekä sen lisäksi mahdollinen tasolisä, mahdollinen henkilökohtainen lisä, mahdollinen työkokemuksilisä ja mahdollinen määrävuosilisä.

Soveltamisohje

Mikäli luottamus~~mies~~~~edustaja~~ työvuoronsa aikana hoitaa luottamus~~mies~~~~edustaja~~tehtäviä työtehtäviensä ohella, maksetaan hänelle palkka työajan perusteella tulevine korvauksineen koko työvuoron ajalta.

Luottamus~~miehenä~~~~edustajana~~ toimivan lääkärin ansionmenetykskorvaukseen eivät kuulu todistuspalkkiot.

- - -

10 § Luottamus~~mies~~~~edustaja~~korvaus

1 mom.

Päälouottamus~~miehelle~~~~edustajalle~~ (tai ellei sellaista ole nimetty, vastaavassa asemassa olevalle luottamus~~miehelle~~~~edustajalle~~) maksetaan 9 §:n mukaisen palkan tai 8 §:n 3 momentin mukaisen korvauksen lisäksi luottamus~~mies~~~~edustaja~~työstä varsinaiseen palkkaan kuuluva korvaus seuraavasti:

Edustettavien lukumäärä	Korvaus €/kk 1.4.2021	Korvaus €/kk 1.6.2022	Korvaus €/kk 1.10.2025
5–79	77	79	83
80–159	96	99	104
160–249	114	117	123
250–339	152	156	163
340–449	198	203	213
450–699	232	238	249
700–	266	273	286

Luottamusedustajakorvaukseen ei noudateta palkkausluvun 4 § 1 momentin määräyksiä osa-aikaisen palkasta. Luottamusedustajakorvaus maksetaan osa-aikatyötä tekevälle pääluottamusedustajalle täysimääräisenä edustettavien lukumäärän mukaisesti.

- - -

VIII luku Lomauttaminen, osa-aikaistaminen ja palvelussuhteen päättymisen

- - -

2 § Lomautusilmoitus

1 mom.

Työnantajan on lomauttaessaan noudatettava vähintään yhden kuukauden kolmen viikon ilmoitusaikaa.

- - -

3 § Osa-aikaistaminen ja palvelussuhteen päättymisen

Viranhaltijat

1 mom.

Soveltamisohje

Viranhaltijan oikeudesta työllistymisvapaaseen ja työnantajan ilmoitusvelvollisuudesta työvoimatoimistolle viranomaiselle on säädetty kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetussa laissa (viittausmääräys).

- - -

Työntekijät 2 mom.

Soveltamisohje

Työntekijän oikeudesta työllistymisvapaaseen ja työnantajan ilmoitusvelvollisuudesta työvoimatoimistolle viranomaiselle on säädetty työsopimuslaissa (viittausmääräys).

Luku IX Työsuojeluvaltuutetun irtisanomissuoja ja työsuojeluvaltuutetun korvaus

2 § Työsuojeluvaltuutetun korvaus

1 mom.

Varsinaiselle kuukausipalkkaiselle työsuojeluvaltuutetulle maksetaan työsuojeluvaltuutetun korvauksena ~~1.4.2021 alkaen 96 € ja~~ 1.6.2022 alkaen 99 euroa ja 1.10.2025 alkaen 104 euroa.

Pöytäkirjamerkintä

Mikäli työsuojeluvaltuutetun edustamien työntekijöiden ja viranhaltijoiden määrä on 700 tai enemmän, edellä mainittu korvaus on kuitenkin ~~1.4.2021 alkaen 266 € ja~~ 1.6.2022 alkaen 273 euroa ja 1.10.2025 alkaen 286 euroa. Tämä pöytäkirjamerkintä on voimassa tämän sopimuskauden loppuun.

Työsuojeluvaltuutetun korvaukseen ei noudateta palkkausluvun 4 § 1 momentin määräyksiä osa-aikaisen palkasta. Työsuojeluvaltuutetun korvaus maksetaan osa-aikatyötä tekeväälle työsuojeluvaltuutetulle täysimääräisenä edustettavien lukumäärän mukaisesti.

- - -

Liite 5 Varhaiskasvatuksen henkilöstö sekä eräät koulun ammatti- ja peruspalvelutehtävät

- - -

5 § Kolmiperhepäivähoitajien ja muiden lapsen kotona työskentelevien perhepäivähoitajien työaika koskeva erityismääräys

Perhepäivähoitajaan, joka työskentelee pääsääntöisesti lapsen/lasten kodissa, sovelletaan liitteen 12 työaika ja työaikakorvauksia koskevia ~~7–10~~ 3–7 §:n määräyksiä.

- - -

Liite 8

Liitteessä 8 on KVTESin palkkaryhmien tasopalkat, ks. yleiskirjeen 15/2025 liite 7.

KVTESin 2022–2025 liite 8 Palkkaryhmien ulkopuolisia koskeva tehtäviä koskeva suositus on siirretty liitteeseen 10.

- - -

Liite 10

Liitteessä 10 on palkkaryhmien ulkopuolisia tehtäviä koskeva suositus.

KVTESin 2022–2025 liite 10 vammaisten työllistymistyötä koskevat erityismääräykset on siirretty liitteeseen 17.

Liite 12 Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien työaikamääräykset ja muut erityismääräykset palvelussuhteen ehdot 1.10.2022 lukien

Yleiset määräykset

1 § Soveltamisala ja sovellettavat määräykset

1 mom. Omassa kodissa työskentelevät perhepäivähoitajat

Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien (jäljempänä myös hoitaja) palvelussuhteen ehdot määräytyvät tämän liitteen määräysten sekä kulloinkin voimassa olevan kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (jäljempänä KVTES) työntekijöitä koskevien määräysten ja KVTESin liitteen 5 mukaan siten kuin jäljempänä on tarkemmin määrätty.

2 mom. KVTES:n KVTESin määräysten soveltaminen

KVTES:n KVTESin ja tämän liitteen määräyksiä sovelletaan siten, että tässä liitteessä oleva erityismääräys syrjäyttää KVTES:n KVTESin vastaavan määräyksen siten kuin jäljempänä on tarkemmin todettu.

2 § KVTESin määräysten soveltaminen

Omassa kodissaan työskenteleviin perhepäivähoitajiin sovelletaan seuraavia KVTESin lukuja ja liitteitä huomioiden taulukossa ilmoitetut poikkeukset:

KVTES-luku	KVTES-asia	Poikkeukset KVTESin soveltamisesta
luku I	Yleinen osa	Ks. alla soveltamisohje 10 §:n osalta.
luku II	Palkkaus	
luku IV	Vuosiloma	
luku V	Virka- ja työvapaat sekä perhevapaat	
luku VII	Luottamusedustajat	
luku VIII	Lomauttaminen, osa-aikaistaminen ja palvelussuhteen päättymisen	Sovelletaan ainoastaan lomauttamista ja palvelussuhteen päättymistä koskevin osin. Lomauttamisesta ks. soveltamisohje alla.
luku IX	Työsuojeluvaltuutetun irtisanomissuoja ja työsuojeluvaltuutetun korvaus	
liite 5	Varhaiskasvatuksen henkilöstö sekä eräät koulun ammatti- ja peruspalvelutehtävät	
liite 8	Palkkaryhmien ulkopuolisia tehtäviä koskeva suositus	
liite 9	Suositus palkkatilastoinnista	
liite 16	Matkakustannusten korvaukset	

2 § KVTES:n yleisen osan sovellettavat määräykset

KVTES pykälä	KVTES asia	Poikkeukset KVTES:n soveltamisesta
1 §	Soveltamisala	-
4 §	Paikallinen sopiminen	-
5 §	Työnantajan yleiset oikeudet	-
6 §	Työsuhteen ja siihen perustuvien oikeuksien alkaminen	-
8 §	Palvelussuhteen jatkuminen keskeytymättä	-
9 §	Lääkärintodistuksen esittäminen	-
10 §	Työntekijän tehtävät	Ks. soveltamisohje alla.

Soveltamisohje I luvun 10 §:n osalta

1. Samanaikainen (jatkuva) työskentely perhepäivähoitajan tehtävässä ja muissa tehtävissä

Jos perhepäivähoitaja hoitaa samanaikaisesti sekä perhepäivähoitajan tehtävää omassa kodissaan että muuta tehtävää, josta palkkaus määräytyy KVTES:n liitteiden 1–2, 5–8 mukaisesti, ei näistä tehtävistä maksettavaa palkkausta yhdistetä. Vaikka kyseessä on yksi työsuhte, määräytyy palkkaus eri tehtävistä erikseen. Vastaavasti menetellään, kun kyseessä on muu kunta-alan työehtosopimus.

Jos perhepäivähoitaja hoitaa samanaikaisesti (jatkuvasti) sekä perhepäivähoitajan tehtävää omassa kodissaan että muuta tehtävää, noudatettava työaikajärjestelmä ja ylityöraja määräytyvät sen mukaan, kumpaa työtä hoitaja tekee pääsääntöisesti eli yli 50 % yhteenlasketusta työajasta. Ylityö- ja muut työaikakorvaukset lasketaan kulloinkin sen työn palkasta, jossa kyseiseen työaikakorvaukseen oikeuttava työ on tehty.

2. Tilapäinen siirto muihin tehtäviin

Mikäli työnantaja siirtää hoitajan tilapäisesti KVTES:n piiriin kuuluvaan toiseen työhön, maksetaan palkkaa siirron ajalta KVTES:n palkkausluvun 10 §:n 1 momentin määräyksen perusteella. Vastaavasti menetellään, kun kyseessä on muu kunta-alan työehtosopimus.

Työnantajan on mahdollista siirtää perhepäivähoitaja työskentelemään tilapäisesti kodin ulkopuolelle esim. päiväkotiin. Hoitaja tekee siirtokohteessa noudatettavaa työaikaa ja työvuoroja, mutta säännöllistä työaikaa ja ylityörajaa määrättäessä sovelletaan sen työaikamuodon määräyksiä, jota hoitaja tekee pääsääntöisyystulkinnan mukaisesti yli 50 %. Suositeltavaa on, että perhepäivähoitaja saa tiedon siirrosta viimeistään edellisenä päivänä. Tilapäistä siirtoa harkittaessa huomioidaan myös hoitajan omien lasten hoitotarve. Hoitajalle korvataan siirrosta aiheutuvat kustannukset liitteen 16 mukaan.

Soveltamisohje VIII luvun osalta

1. Lomauttamiseen liittyvät erityisperusteet

KVTESin lomauttamisluvun määräyksiä sovelletaan työntekijöitä koskevin osin.

Omassa kodissa työskentelevän perhepäivähoitajan lomauttaminen määräytyy samoin perustein kuin kuntien palveluksessa olevien muidenkin työntekijöiden (ks. KVTESin VIII luvun 1 §:n 2 momentti). Sopijaosapuolet ovat yksimielisiä siitä, että työsopimuslain tarkoittama lomautusperuste (työn väheneminen) voi muodostua mm. silloin kun synnä työn tilapäiseen vähenemiseen on perhepäivähoitajan asunnon ja lapsen/lasten kodin/kotien väliset pitkät etäisyydet ja näistä tai kulkuyhteyksien puuttumisesta aiheutuvat vaikeudet ja tavanomaista suuremmat rasitteet järjestää lapselle sopiva hoitopaikka vanhempien työssäkäyntialueella vanhempien toivomassa muodossa siten kuin varhaiskasvatuslaki ja -asetus edellyttävät.

Toistaiseksi lomauttamisessa sekä erittäin pitkään kestäneiden lomautusten osalta työnantajan on syytä tietyin väliajoin selvittää, onko irtisanomisperuste mahdollisesti syntynyt ja ryhtyä sen mukaisiin toimenpiteisiin.

Palkkaus

3 § KVTES:n palkkausluvun sovellettavat määräykset

KVTES:n palkkausluvun (II luku) määräysten soveltaminen ja poikkeukset:

KVTES- pykälä	KVTES- asia	Poikkeukset KVTES:n soveltamisesta
1 §	Työntekijän oikeus palkkaan	-
2 §	Palkkaukseen liittyviä keskeisiä käsitteitä	-
3 §	Vähimmäispalkka	-
4 §	Osa-aikaisen palkka	-
5 §	Varsinainen palkka	-
6 §	Palkkausjärjestelmä	-
9 §	Tehtäväkohtainen palkka	Ks. 4 § ja 5 §.
10 §	Oleellinen muutos tehtävissä	Ks. myös 5 §.
11 §	Henkilökohtainen lisä	Hoitajaan sovelletaan KVTES:n II luvun 11 §:n 6 momentin pöytäkirjamerkinnässä olevaa määräystä henkilökohtaisten lisien vähimmäismäärästä poiketen ao. määräyksestä kuitenkin siten, että vähimmäismäärä on vähintään 1,3 % liitteen 12 piiriin kuuluvien tehtäväkohtaisten palkkojen yhteismäärästä. Määrävuosilisään noudatetaan KVTES:n 2003–2004 liitteen 13–4 §:n määräystä (sellaisena kuin se oli voimassa 15.2.2005)
12 §	Työkokemuslisä	-
13 §	Tulospalkkio	-
14 §–16 §	Kertapalkkio, rekrytointilisä, kielilisä	-
18 §	Palkanmaksu	-

19 §	Palkan laskeminen kalenterikuukautta lyhyemmältä ajalta	-
20 §	Saatavan kuittausoikeus ja palkan takaisinperintä	-

Soveltamisohje

Työnantajan on käytettävä liitteen 12 piiriin kuuluvan henkilöstön henkilökohtaisiin lisiin vähintään 1,3 % laskettuna heidän yhteenlasketusta tehtäväkohtaisten palkkojen yhteismäärästä, mikäli liitteen 12 soveltamispiiriin kuuluu vähintään 30 henkilöä. Tarkistus suoritetaan vuosittain.

4 § Peruspalkka 1.10.2022 alkaen

Hinnoittelukohta

Hoitajan peruspalkka on aina vähintään hinnoittelukohdan 12PPH100 mukainen. Peruspalkka tulee tarkistaa hinnoittelukohdan 12PPH200 mukaiseksi, kun hoitajalla on hoidossa neljän samanaikaisesti läsnä olevan lapsen lisäksi yksi esikoululainen tai peruskoulun aloittanut lapsi.

	1.10.2022
12PPH100 Peruspalkka	1 868,56 €
12PPH200 Peruspalkka	1 917,02 €

Soveltamisohje

Lapsia hoitoon sijoitettaessa otetaan huomioon varhaiskasvatuslain ja -asetuksen säännökset, joiden mukaan samanaikaisesti voi olla hoidossa enintään 4 ½ lasta. Asetuksen em. ½ tarkoittaa esikoululaista tai peruskoulun aloittanutta lasta.

5 § Palkan muuttuminen hinnoittelukohdan vaihtuessa

Siltä ajalta, kun hoitajalla on neljän samanaikaisesti läsnä olevan lapsen lisäksi hoidossa esikoululainen tai peruskoulun aloittanut lapsi, määräytyy hoitajan palkka hinnoittelukohdan 12PPH200 mukaan.

Hinnoittelukohdan muutos hinnoittelukohdasta 12PPH100 hinnoittelukohtaan 12PPH200 tulee voimaan esikoululaisen tai peruskoulun aloittaneen lapsen hoidon alkamishetkestä.

Kun esikoululaisen tai peruskoulun aloittaneen lapsen hoito on päättynyt, maksetaan palkkaa hinnoittelukohdan 12PPH200 mukaan kalenterikuukauden loppuun saakka.

Esimerkki 1

Hoitajalla on hoidossa kaksi lasta. Näiden lisäksi hoitajalle sijoitetaan hoitoon esikoululainen. Hoitajan palkka määräytyy edelleen hinnoittelukohdan 12PPH100 mukaan, koska hänellä ei ole esikoululaisen lisäksi hoidossa neljää lasta. Esikoululaisen hoidon päättymisellä ei myöskään ole vaikutusta hoitajan palkkaukseen.

Esimerkki 2

Hoitajalla on hoidossa neljä lasta. Näiden lisäksi hoitajalle sijoitetaan hoitoon esikoululainen 13.12.2022 lähtien. Hoitajan palkka määräytyy 13.12.2022 lähtien hinnoittelukohdan 12PPH200 mukaan. Esikoululaisen hoito päättyy 2.6.2023. Hoitajan palkka määräytyy 1.7.2023 lähtien hinnoittelukohdan 12PPH100 mukaan.

6 § poistettu**Työaika**määräykset** ja työaikakorvaukset****Työaikajärjestelmät****7 3 § KVTES:n KVTESin työaikaluvun sovellettavat määräykset**

KVTES:n työaikaluvun (III luku) määräysten soveltaminen ja poikkeukset:

KVTES-pykälä	KVTES-asia	Poikkeukset KVTES:n KVTESin soveltamisesta
1 §	Työajan tehokkaan käytön periaate	
3 §	Työaikamääräyksistä poikkeaminen	
4 § 2 mom.	Eräiden aikojen lukeminen työaikaan	
5 § 1, 3 ja 5 mom.	Varallaoloaika	
6 § 2 mom. 5 kohta	Työaikamuodot	Ks. 8, 9 § ja 10 § 5 §, 6 § ja 7 §
12 §	Vuorokauden, työviikon ja työaikajakson alkaminen	
13 § 1 ja 3 mom.	Lisätyö	
14 § 6 mom.	Ylityön vapaa-aikakorvauksen siirto sairaustapauksissa	

18 §	Sunnuntai- ja lauantaityö- sekä aattokorvaus	
19 § 1–2 mom.	Ilta- ja yötyökorvaus	Yötyöstä maksetaan rahakorvauksena 15 % korottamattomasta tuntipalkasta tai annetaan vastaava vapaa-aika.
20 §	Työaikakorvausten yleiset suorittamisedellytykset	
23 § 1 ja 5 mom.	Tuntipalkan laskeminen sekä raha- ja vapaa- aikakorvausten suorittamisajankohta.	Tuntipalkan jakaja on 174. Työaikakorvauksia maksettaessa käytetään perusteena maksuajankohdan mukaista varsinaista palkkaa.
27 §	Työajan tasoittumissuunnitelma	
28 §	Työvuoroluettelo	
30 §	Työaikapankki	

7 a 4 § Työaikalain (872/2019) sovellettavat säännökset

Tämän liitteen määräysten lisäksi sovelletaan seuraavia työaikalain säännöksiä, jollei niistä ole sovittu toisin tässä sopimuksessa tai muulla virka- tai työehtosopimuksella (viittausmääräys):

4 §:n 3 momentti (viranhaltijan velvollisuus suorittaa varallaoloa),

8 § (yötyö),

10 § (työehtosopimukseen perustuva säännöllinen työaika),

14 § (työaikapankki),

15 § (lyhennetty työaika),

17 § (työntekijän suostumus),

19 § (häätätyö),

25 § (vuorokausilepo),

27 § (viikkolepo),

28 § (viikkolevosta poikkeaminen),

32 § (työaikakirjanpito),

8 ja 9 luvut (säännösten pakottavuus ja erinäiset säännökset)

8 5 § Säännöllinen täysi työaika

1 mom. Määritelmä

Perhepäivähoitajan säännöllinen työaika on keskimäärin 40 tuntia viikossa. Työajan tulee tasoittua ennalta laaditun työvuoroluettelon mukaisesti em. viikkotuntimäärään työaikajakson aikana. Tasoittumisjakson pituus on vähintään kaksi viikkoa ja enintään 26 viikkoa. 26 viikkoa pidemmästä tasoittumisjaksosta voidaan sopia ~~KVTES:n~~ **KVTESin** III luvun 3 §:ssä (poikkeavat työaikajärjestelyt) määrättyllä tavalla.

Soveltamisohje

Hoitajan työaika suunnitellaan kulloinkin hoidossa olevien lasten hoitoaikojen mukaan. Työaika voi vaihdella päivittäin/viikoittain toiminnan ja lasten hoidon tarpeiden mukaan.

Pidempiä työaikajaksoja on perusteltua käyttää silloin, kun se on toiminnan tai lasten hoidon kannalta tarpeen.

2 mom. Työajaksi luettava aika

Työajaksi luetaan työhön käytetty aika sekä aika, jonka perhepäivähoitaja on velvollinen olemaan työntekopaikalla työnantajan käytettävissä.

Soveltamisohje

Työaikakorvauksia maksetaan ainoastaan työajaksi luettavasta ajasta eli tosiasiallisesti tehdyltä työajalta.

Säännöllisen työajan mahdollinen vajeus ja sen täyttö

Mikäli tiedetään, että hoitajan työaika on jäämässä vajeaksi, suunnitellaan työaika siten, että säännöllisen työajan täyttämiseksi käytetään aikaisemmilta työaikajaksoilta kertyneitä työaikakorvauksia.

Suunnitellun vapaan ajankohta ilmoitetaan hoitajalle etukäteen ja mahdollisuuksien mukaan jo ennen työaikajakson alkua ja pyritään antamaan suunnitellun mukaisesti. Työaikajakson päättymisen jälkeen vajaaksi havaittu työaikajakso täytetään aikaisemmilta työaikajaksoilta kertyneillä työaikakorvauksilla.

Säännöllinen työaika voi jäädä vajaaksi lähinnä lasten yllättävän tai ennalta tiedetyn poissaolon vuoksi tai hoitajasta itsestään johtuvista poissaoloista. Työaikajakson vajeaus voidaan todeta yleensä vasta työaikajakson päätyttyä, ja tällainen työajan vajeaus täytetään mahdollisilla vapaa-aikakorvauksilla. Tällainen vajeaus voidaan täyttää ainoastaan työaikajakson lisä- tai ylityörajan saakka. Mikäli työaikajakson työaika jää vajaaksi eikä työaikakorvauksia ole laitettavissa täyttöön, työaikajakson työaika jää vajaaksi.

9 6 § Arkipyhäjakson työaika

Niillä työaikajaksoilla, joihin sisältyy **KVTES:n** **KVTESin** III luvun 7 §:n 3 momentissa mainittu työaika lyhentävä arkipyhä tai aattopäivä, säännöllinen työaika on kutakin työaika lyhentävää arkipyhää tai aattopäivää kohti 8 tuntia lyhyempi kuin **8 5** §:ssä on todettu.

Osa-aikatyötä tekevän perhepäivähoitajan osa-aikatyöaika lyhennetään työaikajaksolla kutakin työaika lyhentävää arkipyhää tai aattopäivää kohti vastaavalla osuudella 8 tunnista kuin hänen osa-aikatyöaikansa on **8 5** §:ssä määrätystä säännöllisestä täydestä työajasta.

Soveltamisohje

Arkipyhät eivät alenna työaikajakson ylityörajaa, vaan arkipyhäjaksoillakin ylityöraja on **10 7** §:n mukainen.

Esimerkki 1 Täysi työaikajakso

Perhepäivähoitajalla on kuuden viikon työaikajakso, jolla on yksi arkipyhä. Jakson toteutunut työaika on 243 tuntia. Työaikajakso ei ole keskeytynyt. Ylityöraja on 240 tuntia (40 tuntia X 6). Lisätyöraja on 232 tuntia (240 tuntia – 8 tuntia). Perhepäivähoitajalle on kertynyt korvattavaksi 8 tuntia lisätyötä ja 3 tuntia ylityötä.

Esimerkki 2 Keskeytynyt työaikajakso

Perhepäivähoitajalla on kuuden viikon työaikajakso, jolla on yksi arkipyhä. Jakson toteutunut työaika on 179 tuntia. Perhepäivähoitaja pitää vuosilomaa 5 päivää ja on yhden päivän sairauspoissaololla (yhteensä keskeytyspäiviä 6). Työpäiviä on 19 ja työajantasauspäiviä 4. Ylityöraja on 184 (8 tuntia X 23). Lisätyöraja on sama kuin esimerkissä yksi, eli 232 tuntia. Lisätyöraja menettää merkityksensä, koska ylityöraja on lisätyörajaa alempi, ja tunnit tulevat korvattavaksi 184 tunnin ylittävältä osalta ylityönä. Perhepäivähoitajan säännöllinen työaika on jäänyt tapauksessa vajaaksi 5 tuntia.

10 7 § Ylityö ja ylityökorvaus

1 mom. Määritelmä/täysi jakso

Ylityötä on työnantajan aloitteesta tehty työ, joka ylittää 40 tuntia kerrottuna työntekijään sovellettavan työaikajakson viikkojen lukumäärällä.

2 mom. Keskeytynyt jakso

Jos työaikajakso on keskeytynyt sen johdosta, että työntekijän työsuhde on päättynyt tai että hän ei ole voinut olla työssä loman, sairauden tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi, lasketaan, kuinka monta tuntia keskimääräinen työaika kesken jääneenä työaikajaksona on työhön käytettyinä vuorokausina kahdeksaa tuntia pidempi. Tämän tuntimäärän osalta maksetaan 3 momentin mukainen ylityökorvaus. Työpäiväksi katsotaan tällöin myös työntasauksesta tai vapaa-aikakorvauksesta johtuvat kokonaiset vapaapäivät.

Soveltamisohje (1 mom. ja 2 mom.)

Jos työvuoroluetteloon suunnitellaan työaikakorvauksia vapaa-aikana annettavaksi, säännöllinen työaika suunnitellaan vastaavasti vajaaksi. Lisä- tai ylityöraja ei tämän vuoksi alene. Jos työaika joudutaan teettämään enemmän kuin oli suunniteltu, työnantaja korvaa saamatta jääneen vapaa-aikakorvauksen rahana tai aikana III luvun 23 § 5 momentin mukaisessa ajassa. Siirtynyttä vapaa-aikakorvausta vastaava työaika on tällöin säännöllistä työaika.

Ylityöraja keskeytyneellä jaksolla: ylityötä on työnantajan aloitteesta tehty työ, joka ylittää 8 tuntia x työpäivät (= todelliset työpäivät*, työajantasauksesta** ja vapaa-aikakorvauksista johtuvat kokonaiset vapaapäivät***).

Esimerkki 1 Keskeytynyt työaikajakso

Perhepäivähoitajalla on kuuden viikon työaikajakso. Jakso keskeytyy 3 päivän sairauspoissaolon vuoksi. Jaksolla on 27 todellista työpäivää.

Jakson toteutunut työaika on 230 tuntia. Ylityöraja on $8 \text{ t} \times 27 = 216$ tuntia, joten ylityötä on muodostunut $230 \text{ tuntia} - 216 \text{ tuntia} = 14$ tuntia.

Esimerkki 2 Keskeytynyt työaikajakso vapaa-aikakorvauksilla

Perhepäivähoitajalla on kuuden viikon työaikajakso. Jakso keskeytyy 3 päivän sairauspoissaolon vuoksi. Jaksolle on 24 todellisen työpäivän lisäksi 2 työajan tasauksesta ja yksi työaikakorvauksista johtuva vapaapäivä. Jakson toteutunut työaika on 230 tuntia. Ylityöraja on $8 \text{ t} \times (24^{**} + 2^{**} + 1^{***}) = 8 \text{ t} \times 27 \text{ päivää} = 216$ tuntia. Ylityötä on muodostunut $230 \text{ tuntia} - 216 \text{ tuntia} = 14$ tuntia. Työnantaja korvaa saamatta jääneen vapaa-aikakorvauksen rahana tai aikana KVTE:n KVTE:n III luvun 23 § 5 momentin mukaisessa ajassa.

Esimerkki 3 Keskeytynyt työaikajakso arkipyhällä

Ks. 9-6 §:n esimerkki 2.

3 mom. Ylityökorvaus

Ylityökorvauksena maksetaan kultakin ylityötunnilta 40 %:lla korotettu tuntipalkka tai annetaan tätä vastaava vapaa-aika.

Korvausmuodosta (raha tai vapaa) päättää työnantaja.

Soveltamisohje

Hoitajalle ei muodostu erikseen laskettavaa vuorokautista ylityötä, koska vuorokautista säännöllistä työaikaa ei ole määrätty, eikä työaikajaksoa käytettäessä myöskään viikoittaista ylityötä. Työaikajaksoa käytettäessä selviää ylityökorvaukseen oikeuttavien työtuntien määrä työaikajakson päätyttyä.

4 mom. Työajan enimmäismäärän tarkastelujakso

Työaikalain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuna työajan enimmäismäärän tarkastelujaksona käytetään kahtatoista kuukautta. Muilta osin sovelletaan työaikalain 18 §:n säännöstä.

Soveltamisohje

Työajan enimmäismäärään luettavaa aikaa laskettaessa otetaan huomioon työajaksi luettava aika. Esimerkiksi vapaa-aikana annettuja työaikakorvauksia (esim. ylityö) tai säännöllisen työajan tasaamiseksi annettuja vapaapäiviä ei lueta tässä tarkoitetuksi työajaksi.

~~11 § KVTESin muut sovellettavat määräykset~~

~~Lisäksi sovelletaan seuraavia KVTES:n lukuja ja niihin sisältyviä liitteitä:~~

KVTES-luku	KVTES- asia	Poikkeukset KVTES:n soveltamisesta
luku IV	Vuosiloma	-
luku V	Virka- ja työvapaat sekä perhevapaat	Ks. soveltamisohje tilapäisen hoitovapaan palkallisuutta koskevan 9 §:n 2 momentin osalta.
luku VII	Luottamusmiehet	-
luku VIII	Lomauttaminen, osa-aikaistaminen ja palvelussuhteen päättymisen	Sovelletaan ainoastaan lomauttamista ja palvelussuhteen päättymistä koskevin osin. Lomauttamisesta ks. soveltamisohje alla.
luku IX	Työsuojeluvaltuutetun irtisanomissuoja ja työsuojeluvaltuutetun korvaus	-
liite 16	Matkakustannusten korvaukset	-

Soveltamisohje

1. Poistettu

2. Tilapäinen hoitovapaa

Perhepäivähoitajalla on oikeus saada varsinainen palkkansa tilapäisen hoitovapaan ajalta enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä lapsen sairastumisesta lukien. Perhepäivähoitajan katsotaan olevan kodin ulkopuolella työskentelevä työntekijä sovellettaessa tilapäisen hoitovapaan palkallisuutta koskevan KVTES:n V luvun 9 §:n 2 momenttia.

3. Lomauttamiseen liittyvät erityisperusteet

KVTES:n lomauttamisluvun määräyksiä sovelletaan työntekijöitä koskevin osin.

Omassa kodissa työskentelevän perhepäivähoitajan lomauttaminen määräytyy samoin perustein kuin kuntien palveluksessa olevien muidenkin työntekijöiden (ks. KVTES:n VIII luvun 1 §:n 2 momentti). Sopijaosapuolet ovat yksimielisiä siitä, että työsopimuslain tarkoittama lomautusperuste (työn väheneminen) voi muodostua mm. silloin kun syynä työn tilapäiseen vähenemiseen on perhepäivähoitajan asunnon ja lapsen/lasten kodin/kotien väliset pitkät etäisyydet ja näistä tai kulkuyhteyksien puuttumisesta aiheutuvat vaikeudet ja tavanomaista suuremmat rasitteet järjestää lapselle sopiva hoitopaikka vanhempien työssäkäyntialueella vanhempien toivomassa muodossa siten kuin varhaiskasvatuslaki ja -asetus edellyttävät.

Toistaiseksi lomauttamisessa sekä erittäin pitkään kestäneiden lomautusten osalta työnantajan on syytä tietysin väliajoin selvittää, onko irtisanomisperuste mahdollisesti syntynyt ja ryhtyä sen mukaisiin toimenpiteisiin.

12 § Poistettu

Muut määräykset

13 8 § Perhepäivähoidon kustannuskorvaus

Perhepäivähoitajalle korvataan lapsen hoidosta aiheutuneet kustannukset vähintään Suomen Kuntaliiton kulloinkin voimassa olevan perhepäivähoidon kustannuskorvauksia koskevan suosituksen mukaan.

Soveltamisohje

Tässä tarkoitettut kustannuskorvaukset pyritään maksamaan seuraavan kuukauden palkanmaksun yhteydessä.

14 9 § Työryhmät

Asetetaan seuraavat työryhmät sopimuskauden ajaksi:

1. Työryhmä, jonka tehtävänä on ~~selvittää KVTES:n~~ käsitellä KVTESin liitteen 12 erityiskysymyksiä ja selvittää onko KVTESin liitteen 12 työaikamääräysten muuttamiselle, kehittämiselle ja yhdenmukaistamiselle edellytyksiä, sekä tehdä selvitykseen perustuvat ehdotukset työaikamääräysten muuttamiselle.
2. Työryhmä, jonka tehtävänä on valmistella omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien siirtyminen KVTES liitteeseen 5 seuraavalla sopimuskaudella.

- - -

Liite 13 Maatalouslomittajia koskevat erityismääräykset

1 § Soveltamisala ja sovellettavat määräykset

Lomittajilla tarkoitetaan myös turkistuottajien lomituspalvelulaisissa (1264/2009) tarkoitettuja paikallisyksikön palveluksessa olevia työsuhteisia lomittajia.

Lomittajien palvelussuhteen ehdot määräytyvät tämän liitteen mukaan, minkä lisäksi sovelletaan kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen seuraavia määräyksiä:

I luku	Yleinen osa 1–6 §, 8–10 §
II luku	Palkkaus 1–15 §, 18–20 § 1–17 §, 20–22 §
III luku	Työaika 1 § Työajan tehokkaan käytön periaate 2 § Työaikalain alaiset viranhaltijat/työntekijät 3 § Työaikamääräyksistä poikkeaminen 4 § Työaika 5 § Varallaoloaika 1–2 mom. ja 5–6 mom.

6 § Työaikamuodot
7 § 2 mom. Ennalta suunnitellun poissaolon vaikutus säännölliseen työaikaan ja työvuorosuunnitteluun
11 § Työvuoron yhtäjaksoisuus ja työvuoron pituus 1 mom.
12 § Vuorokauden, työviikon ja työaikajakson alkaminen
14 § 1 mom. Poissaolon vaikutus viikoittaiseen ylityörajaan ja viikoittainen ylityöraja arkipyhäviikolla sekä täydessä työajassa että osa-aikatyössä, 6 mom.
17 § Hätätyö
20 § Työaikakorvausten yleiset suorittamisedellytykset
22 § Hälytysraha
23 § Tuntipalkan laskeminen sekä raha- ja vapaa-aikakorvausten suorittamisajankohta 3 ja 5 mom.
24 § Viikkolepo 1, 3–5 mom.
27 § Työajan tasoittumissuunnitelma
28 § Työvuoroluettelo
30 § Työaikapankki
36 § Työajan enimmäismäärän seurantajakso

IV luku Vuosiloma 1–20 §, 22–~~23~~ §

V luku Virka- ja työvapaa sekä perhevapaat

VII luku ~~Luottamusmiehet~~ Luottamusedustajat

VIII luku Lomauttaminen, osa-aikaistaminen ja palvelussuhteen päättymisen

IX luku Työsuojeluvaltuutetun irtisanomissuoja ja työsuojeluvaltuutetun korvaus

Liite 16 Matkakustannusten korvaukset soveltuvin osin

- - -

14 § Työaikamääräyksiä arvioiva työryhmä

Asetetaan sopimuskauden ajaksi työryhmä, jonka tehtävänä on arvioida KVTESin Liite 13 työaikamääräysten uudistamistarpeet ja tehdä esitykset mahdollisesti tarvittavista sopimusmuutoksista. Arvioinnin tavoitteena on kehittää KVTESin Liitteen 13 työaikamääräyksiä sen soveltamisalan toimintojen ja palveluiden tuloksellisuutta sekä henkilöstön terveyttä, työhyvinvointia tukeviksi. Ryhmä seuraa ja huomioi työssään KVTESin allekirjoituspöytäkirjan työaikatyöryhmän työskentelyn.

- - -

Liite 15 Eläinlääkärit

Uusi liite KVTESissa, ks. yleiskirjeen 15/2025 liite 5, jossa ko. liitteen teksti on kokonaisuudessaan.

Liite 16 Matkakustannusten korvaukset

- - -

2 mom.

Virantoimitusmatka on viranhaltijan/työntekijän tavanomaiseen virkatoimintaan/tavanomaisiin työtehtäviin liittyvä matka.

Soveltamisohje

"Virkamatkalla" ja "virantoimitusmatkalla" tarkoitetaan myös työntekijöiden vastaavia matkoja.

Virkamatka perustuu esimieshenkilöasemassa olevan viranhaltijan tai toimielimen antamaan matkamääräykseen, jonka tämä voi antaa johtosäännössä hallintosäännössä olevan valtuutuksen tai pysyväismääräyksen perusteella. Virkamatkat eivät ole luonteeltaan tavanomaista virkatoimintaa ja ne edellyttävät matkustamista virkapaikan ulkopuolelle.

Virantoimitusmatkassa matkustaminen on virkatehtäviin/ työtehtäviin liittyvänä tavanomaista eli päivittäistä, viikoittaista tai muutoin toistuvaa. Matka tapahtuu tavallisesti työpisteestä toiseen tai määrätystä lähtöpaikasta toiseen ja takaisin virantoimituspaikkakunnalla tai muuten virkapiiriin kuuluvalla alueella. Esimerkkeinä voidaan mainita tarkastus-, hoito- ja huoltomatkat, joita tekevät esim. rakennustarkastajat, ja terveystarkastajat, kotisairaanhoitajat ja sosiaalitarkkailijat.

- - -

5 § Kilometrikorvaus virka- ja virantoimitusmatkasta

Viranhaltijan/työntekijän omalla tai hallinnassaan olevalla kulkuneuvolla tekemästä matkasta maksetaan korvausta seuraavasti:

Väline	Korvaus	
	Korottamaton	Korotettu
auto kunkin 1.1. alkavan vuoden pituisen ajanjakson	– 8 000 *) ensimmäiseltä kilometriltä 59 snt/km – seuraavilta kilometreiltä 52 snt/km *) Pöytäkirjamerkintä: Sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 kilometriraja nostetaan 7 000 kilometriin.	Kilometrikorvaus maksetaan korotettuna – 10 sentillä, jos virkatehtävien suorittaminen edellyttää perävaunun kuljettamista autoon kiinnitettynä – 15 sentillä, jos virkatehtävien suorittaminen edellyttää asuntovaunun kuljettamista autoon kiinnitettynä – 4 sentillä, jos viranhaltija/työntekijä joutuu autossaan kuljettamaan koiraa tai suurikokoisia tai painoltaan yli 80-kiloisia koneita tai laitteita – 13 sentillä, jos virkatehtävien hoitaminen edellyttää liikkumista autolla metsäautotiellä tai muulta liikenteeltä suljetulla tierakennustyömaalla kyseisten kilometrien osalta – jos viranhaltijan/työntekijän hallinnassa olevassa kulkuneuvossa matkustaa useita samalle virka- tai virantoimitusmatkalle osallistuvia tai

		virka-/työtehtävänä kuljetettavia henkilöitä, maksetaan kunkin osalta lisäksi 4 senttiä kilometriltä
moottoripyörä kunkin 1.1. alkavan vuoden pituisen ajan jakson	– 5 000 ensimmäiseltä kilometriltä 45 snt/km – seuraavilta kilometreiltä 41 snt/km	– jos viranhaltijan/työntekijän hallinnassa olevassa kulkuneuvossa matkustaa useita samalle virka- tai virantoimitusmatkalle osallistuvia tai virka-/työtehtävänä kuljetettavia henkilöitä, maksetaan lisäksi 4 senttiä kilometriltä.
moottorivene		– jos viranhaltijan/työntekijän hallinnassa olevassa kulkuneuvossa matkustaa useita samalle virka- tai virantoimitusmatkalle osallistuvia tai virka-/työtehtävänä kuljetettavia henkilöitä, maksetaan lisäksi 4 senttiä kilometriltä.
– yli 50 hv	149 snt/km	
– 50 hv tai vähemmän	103 snt/km	
moottorikelkka	142 snt/km	
mopo	24 snt/km	
mönkijä	134 snt/km	
muu kulkuneuvo	14 snt/km	
polkupyörä	84 snt/vrk	

Liite 17

Liitteessä 17 on vammaisten työllistymistyötä koskevat erityismääräykset.

Liite 18 poistettu.